

Sygn. akt I C 339/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2021 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

Protokolant: p. o. prot. sęd. Oliwia Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 maja 2021 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa T. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę kwoty 1.862,22 zł

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda T. P. na rzecz strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 934 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

sygn. akt I C 339/21

UZASADNIENIE

T. P. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 1862,22 zł, tytułem odszkodowania, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11.12.2020r. Podał w uzasadnieniu, że w dniu 23.10.2020r. w wyniku kolizji drogowej, doszło do uszkodzenia samochodu marki M. (...) nr rej. (...), stanowiący własność P. P., a sprawca szkody miał zawartą z pozwanym umowę odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W okresie od 23.10.2020r. do 6.11.2020r. (14 dni) poszkodowany wynajmował od powoda samochód zastępczy marki F. (...), za stawkę dobową w wys. 2000 zł netto + VAT. Czynsz najmu wyniósł 3505,50 zł brutto. W dniu 9.11.2020r. powód zawarł z poszkodowanym umowę cesji wierzytelności z tytułu odszkodowania z ubezpieczenia OC względem strony pozwanej w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność, wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie 1643,28 zł, tytułem zwrotu kosztów najmu. Niniejszym pozwem powód dochodził zapłaty odszkodowania w dalszej części, stanowiącej różnicę, pomiędzy wartością faktycznie poniesionej szkody, na podstawie faktury nr (...) (3505,50 zł), a wysokością ustalonego przez pozwanego i wypłaconego powodowi odszkodowania 1643,28 zł. Powód dochodził także zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po uiszczeniu kwoty 1643,28 zł, co miało miejsce w dniu 10.12.2020r.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa, kwestionując wskazaną przez powoda wysokość kosztów najmu pojazdu w zakresie stawki dobowej, z powołaniem się na zasadę minimalizacji szkody. Zarzuciła, że zaoferowała poszkodowanemu zorganizowanie najmu pojazdu zastępczego ze stawką dzienną 78 zł + VAT. Poszkodowany nie skorzystał z tej oferty i wynajął pojazd od powoda ze stawką dzienną 200 zł + VAT. Pozwany podał, że wypłacił odszkodowanie z tego tytułu ustalając je w oparciu o 14-dniowy okres najmu i stawkę oferowaną przez pozwanego, z tym, że dwa dni poprzedzające złożenie oferty zostały policzone wg stawki powoda. Pozwana

zakwestionowała istnienie związku przyczynowego między zdarzeniem z dnia 23.10.2020r. a kosztami usługi czyszczenia pojazdu.

Stan faktyczny:

W dniu 23.10.2020r. pojazd uszkodzowanego P. P. marki M. (...) (klasa C) o nr rej. (...) został uszkodzony w wypadku komunikacyjnym. Sprawca wypadku ubezpieczony był przez pozwanego od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Szkoda została zgłoszona u pozwanego w dniu 26.10.2020r. /Bezsporne/

Sąd ustalił:

W tym samym dniu, za pośrednictwem wiadomości e-mail wysłanej na adres uszkodzowanego, pozwany zaoferował mu nieodpłatne udostępnienie samochodu zastępczego, gwarantując podstawienie i odbiór samochodu w umówionym miejscu i bezgotówkową formę rozliczenia. Aby skorzystać z tej oferty uszkodzowany został poproszony o kontakt na wskazany numer telefonu lub adres e-mail. Pozwana poinformowała uszkodzowanego, że w przypadku wynajęcia samochodu zastępczego we własnym zakresie, dokona weryfikacji stawki do jej oferty, tj 78 zł netto (klasa C).

Dowód: e-mail z dn. 26.10.2020r. (k-33-34v.)

Uszkodzowany zawarł z powodem, prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą J. (...), umowę najmu pojazdu zastępczego marki F. (...) na okres od 23.10.2020r. do 6.11.2020r., za stawkę dobową w wys. 200 zł (+ VAT). Samochód był mu potrzebny w życiu codziennym. Powód wystawił fakturę na kwotę 3505,50 zł, tytułem kosztów najmu.

Dowód:

umowa najmu (k-7)

faktura nr (...) z dn. 9.11.2020r.(k-8-9)

W dniu 9.11.2020r. uszkodzowany i powód zawarli umowę cesji wierzytelności, na podstawie której uszkodzowany przelewał na powoda swoją wierzytelność o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego, przysługującą mu na podstawie polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy, w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 23.10.2020r.

Dowód:

umowa przelewu wierzytelności (k-9)

Powód zgłosił pozwanemu roszczenie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego i czyszczenia pojazdu po wynajmie pismem z dnia 25.11.2020r.

Pismem z dnia 1.02.2021r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1862,22 zł, stanowiącej różnicę między kwotą, wynikającą z faktury nr (...) a kwotą wypłaconą dotychczas przez pozwanego, tj. 1643,28 zł.

Dowód:

pismo powoda (k-10-11)

pismo pozwanego z 10.12.2020r. (k-12)

potwierdzenie przelewu kwoty 1643,28 zł (k-13)

wezwanie do zapłaty (k-14-15)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 822 k.c., w wyniku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.). Wysokość odszkodowania powinna być ustalona według reguł określonych w art. 363 k.c. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Powód uzasadnił swoją legitymację czynną wobec pozwanego ubezpieczyciela tym, że nabył wierzytelność o wypłatę odszkodowania, z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, od poszkodowanego, na podstawie cesji (art. 509 k.c.). Poszkodowanemu przysługiwało wobec pozwanego ubezpieczyciela roszczenie o naprawienie szkody z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej między ubezpieczycielem i sprawcą kolizji drogowej. Zgodnie z umową cesji, dołączoną do pozwu, przeniósł na powoda wierzytelność, z tytułu odszkodowania w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Należność dochodzona w pozwie stanowiła różnicę między kosztami wynajmu samochodu zastępczego, naliczonymi przez powoda, a wysokością odszkodowania, wypłaconego przez pozwanego ubezpieczyciela. W niniejszej sprawie sporna była wysokość stawki za dobę.

Kwestia odpowiedzialności pozwanej za skutki wypadku oraz okres najmu (14 dni) nie były sporne. Poza sporem było, że dotychczas pozwany wypłacił powodowi kwotę 1643,28 zł, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, wynajmowanego w okresie 14 dni, przyjmując stawkę dobową najmu w wysokości 78 zł netto (+ VAT), z tym, że dwa dni poprzedzające złożenie oferty przez pozwanego zostały policzone wg stawki powoda (200 zł + VAT).

Zgodnie ze stanowiskiem powoda, poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego podmiotu, oferującego wypożyczenie auta zastępczego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Należało jednak przyjąć, że stawka 200 zł netto (+ VAT) za dobę, którą ustalił powód, była zawyżona, co słusznie podnosiła pozwana. Sąd podziela stanowisko pozwanej w tym zakresie, zaprezentowane w odpowiedzi na pozew. Koszt najmu pojazdu zastępczego, przedstawiony w dołączonej do pozwu fakturze, nie może być uznany za ekonomicznie uzasadniony. Wprawdzie poszkodowany nie ma obowiązku szukania najtańszej oferty na rynku, jednak w rozpoznawanej sprawie takiej konieczności nie było, skoro otrzymał ofertę od pozwanej już w chwili zgłoszenia szkody. Dla poszkodowanego oferta ta nie była mniej korzystna co do świadczonych usług, natomiast istotna była cena tych usług (78 zł netto za dobę). Rację miał pozwany, powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 kc). Skorzystanie z oferty, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 78 zł netto za dobę gwarantowałyby wypełnienie tego obowiązku. Jeśli jednak poszkodowany skorzystał z innej oferty bez uzasadnienia szczególnymi okolicznościami (niedopatrzenie, przeoczenie oferty pozwanego, wysłanej na adres, podany przez pokrzywdzonego, nie powinno obciążać pozwanego i nie może usprawiedliwiać braku współdziałania poszkodowanego), to wówczas wyższe koszty tej usługi obciążają poszkodowanego, niezależnie od tego, że podmiot, który wynajął mu samochód za cenę dużo wyższą - 200 zł netto za dobę - twierdzi, że stawka ta nie jest rażąco wygórowana w porównaniu z cenami innych wypożyczalni. Nie kwestionując uprawnienia poszkodowanego do wyboru wypożyczalni, wskazać należy, że w sytuacji, gdy dokonał on wyboru, nie kierując się kryterium celowym i ekonomicznym (nie uścił wynagrodzenia za najem pojazdu w gotówce, lecz w formie cesji wierzytelności, w konsekwencji nie był zainteresowany w negocjowaniu cen najmu, skoro

i tak, to nie ona ponosiła ten koszt), to taka decyzja nie może wpływać na obowiązek odszkodowawczy pozwanego. Oferta pozwanego kompensowałaby bowiem szkodę. Wynajęcie auta za dużo wyższą stawkę, bez względu na zakres i jakość usług, prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i nie zasługuje na uwzględnienie. Istotnym jest, że poszkodowany nie liczył się z kosztami najmu pojazdu zastępczego, skoro powód niejako zwolnił go z obowiązku minimalizacji szkody, dostarczając auto zastępcze dla niego bezpłatnie. Z tego punktu widzenia wybór poszkodowanego oferty powoda był racjonalny, korzystał z samochodu nie ponosząc żadnych kosztów najmu, przy czym został zapewniony przez powoda, że wszystkie koszty pokrywa zakład ubezpieczeń. Oczywiście takie zachowanie powoda nie kreuje obowiązku odszkodowawczego i jego zakresu. W dalszym ciągu zakład ubezpieczeń odpowiada tylko w granicach art. 361 kc. Odszkodowanie ma zrekompensować szkodę, nie może służyć wzbogaceniu poszkodowanego.

Obowiązkiem odszkodowawczym nie mogą być objęte koszty, wynikające ze świadomego lub niedbałego postępowania poszkodowanych, którzy wbrew obowiązkowi minimalizacji szkody, zawierają umowę najmu pojazdu zastępczego z przedsiębiorcą, oferującym usługi po zawyżonych cenach. Jak bowiem wyżej wskazano, istniała obiektywna możliwość wynajęcia podobnego samochodu za dużo niższą cenę. Jeżeli jednak poszkodowany zdecydował się na droższą opcję, to wywołane tym dodatkowe koszty, nie powinny obciążać odpowiedzialnego za szkodę ubezpieczyciela (art. 361 § 1 kc).

Zgodnie z art. 826 § 1 kc, w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22.04.1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16.10.1998r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26.11.2002r., I CKN 1993/00).

Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 kc, ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Zgodnie z art. 354 § 1 kc, dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno - gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2). Nie oznacza to, jak już wyżej wskazano, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku. Nie można jednak zaakceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela.

Brak było również podstaw do tego, aby obowiązkiem odszkodowawczym objąć koszty czyszczenia pojazdu. Słuszne było stanowisko strony pozwanej, że tego typu koszty, ponoszone regularnie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – podobnie jak niezbędne przeglądy techniczne, naprawy – powinny być uwzględnione w stawce czynszu. Niezależnie od tego, umowna najmu nie przewidywała obowiązku poniesienia takiego koszty po zakończeniu najmu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 kc, powództwo podlegało oddaleniu.

Orzeczenie w pkt III oparto na przepisach art. 98 § 1, 1¹ i 3 kpc. W skład kosztów procesu, poniesionych przez pozwanego, których zwrot obciąża powoda zgodnie z wynikiem procesu, wchodzi wynagrodzenie pełnomocnika, będącego radcą prawnym w stawce minimalnej, uzależnionej od wartości przedmiotu sporu (900 zł), i opłata skarbową od pełnomocnictwa (2 x 17 zł).